

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yéé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzàèn kì kiíyín jì viwìr ve vìr msòŋ ví dzà á fómo Nyù y wùn à jì ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzà kinsèn ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaán é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaán fó ghay wìr msòŋé kù dìnèn ne laàyeé a dzè wo liì nyàm se kwa' wo wù bivirin vifí vé wíri wùn à won wo wíri kì kër fó a yu vijun ve kisunŋnìn keé ngèngèr wùn à Biímée, a`fó a dzà là fan wùn à fo kitan kì siìn kì kiíyín jì dzà á shíí wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzàèn é shíí jì nsər kìn á ghay wìr msòŋ fo wíri shwiíy kilòŋ e wìy e rər sí bì' fo bó á yò' dzəə kër dzəə yimò' fòó sə vitú vév fó sa' vitaavií wùn á nə'sí,

Mo kí dzàèn é shíí fòó yìi é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayi fèrìn ne nsər fòó sàə biímé yév e kùm kinsèn ke gháy wìr nsòŋ, fòó dìn viwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à virénrén vé lùmèn w'n wiíy, e kfèn wáy wáyín jì kikuúyí ke wòn wùn à Dzə'em ye juŋe dzè é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzàèn ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà`àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker ghevém e kfèn a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə'm kiíy ghay sìn wùn à vitaaví vìn vi, kí dzə é shíí fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzàèn ben,

Dzə'əm Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yéé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, jì mfi' njiìn yee rén fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòn vi, mo á lem s''a'rən ghán sidzəm e vifí, a wiy a mùm e mvèm yé'éy wùn à duŋrìi fó a tavír ghevém gháy sìn wùn a vitaaví vìn vi, shishár shishàr, e mvèm wón wùn ákitu ke nsay fó yìi, aá kiíy e kfèn a lèm kijuujùn e mvèm wìr veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wùn à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəə wir dzəm rénren fó ghevəm wùn à fó ghày, á yo' dzəə wir msòŋ jì kwàn. Wìr dzəm km k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vifí, a wù kër fó a yìi e wùmò' woo wír moo fər və.

2

Wìr dēm kër ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm rám, nshòm, kìn lumèn kìn Wiíy, kìn lám, biímé yee kùm Nyù, dzəə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ŋkè' se dzə'əm si, kén, kidzəáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzàm kër vitaáví fó a dzə e tin, fóo yìi mo wù ta' a yìi e kfən a dzə e kinèn.

4

Wìr yò' kër fó a lim vikwàn, kìn a lim lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfinè wìr msòn, kìn dzə é dzəə rənè yò' kër fó a dzə.

5

Á yò' kër fó a nyàvrì e wìr a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wìr yó' dzə á wír bèy.

6

Fo nsər si, wìr dzàm kër ghay virá' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wìr dzàm dzə rénrén é sar nsər. A nsər kër fó a shiy wun rénrén là nya'. Nsər kër fó a kìn wìr dzàm rénrén là nya' e ghan se kinyà' ki nàen ne e nèn bvə' sá' wìr msòn rən. Lá wìr yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wìr dzàm kër ghay ji nsər yeé wòn nəə e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wìr /wíri bvə'ən nsər ye wonə foon kìn ye yì dzəən é ɲwà' nsər woó wòn, ji yì wáa shiy wun/áwune.

9

Lá wìr yò'wìy koò wír e fin e lav, e nə'sì kìn e jùm fo wòn, a bó nsər yeé wòn yo' biimé.

10

Wìr dzàm kër ghay rénrén fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kër ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ɲgèngèr ye yì tíy fo wun kitu, kfən sá'nsa' rénrén mo yì dzəən là kilo' fóo dìn vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kër fóo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wìr dzàm wo á toyin wun e kinyó kër ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzə á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ɲgèngèr e kibà' ke nsa' aá sá' wun rénrén mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bì' fo dzəən fen fo dzə dzəə sí fəə́sín fóo sə wun.

2. Bó yò'dzə á koò wír ji bì' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzə kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wón kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzə á fò ɲge' là' ye yì shaa kinyo ke ɲwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo ki kì kooyin.

12

Á yò' kër fóo nàə e wìr kiliti ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvəm rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzə mo nsər ta'à. Wìr dzàm kër ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wìr dzàm kër ghay fó a ghan a shíy aáwunee mvəm won mo wù koné.

2. wír dzèm kër ghay fòo fəə fo wòn wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaáví fòo kfən e bəm e wun wòn.

14

1. Wír dzèm kër ghay wo dzə wù wàa tà' e kfən a yu vijun ve kibeèy fò kinjuyrì wír kìn dzə é kitum kiné kí.

2. Kibeèy kin ki yò'dzə kí wàa dzə fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíí wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wír dzèm kër ghay e wun wòn fò a dzə wan Nsay.

2. Bó nsər yo'biímé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fòo sha'nín ghay vó fo wù kúvsín kitúm kfə (woŋ və')

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, woŋ wùn à biímée, á kër ghay fò a ker tátí vijin, a fèr kfəə. Áwune kër vitaáví réŋrŋ é ghan sé tátí vijín, e mvəm dzə'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.

2. Tátí vijiné kù dzə cá' a dzə cá' a dzə fo Wiíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzə á wàa dzə.

3. Kfəə dzə fómo Nyù, a kfən dzə kintatì ke ŋgwàrìn wòn, a kitúm wùn à woŋe kër fò a kìn.

17

1. Wír dzèm kër vitaáví fò a ker vífá vó fo wun kitu réŋréŋ mo dzə wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.

2. Nsər yo'biímé ji wír wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keŋ.

18

Wír dzèm kër ghay fò a ker kwa'tì ró, vífí vó wùn à biímé rəə. Ghay róne tátí vitaáví vee fòo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kín é Kintatí wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kín kintatì fòo dìn biímé ró moo é dùŋrì, e yìi, e ghvəm wùn à fòo lèm nsər.

19

Wír dzèm kër ghay fòo shù kinyo wùn à fòo suúy kwa'tì ró; ghay rəne fò vitaáví fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à fòo tà', e səəsí, e kfən sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzəə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wír dzèm kër ghay fòo tarnín wùn à wíri e kfən tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaán.

2. Lá wír yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koŋ ró.

21

1. Wír dzèm kër ghay fòo a dzə e mvəm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kin fòo sho' wíri áá li kirə' kfə.

2. Wir dzèm kër ghay réŋréŋ fòo li kinyo kfə e dù sho e virə' vé lim vee wun wòn áá ka'ay.

3. Tím sa' yeé wòñe wiy a dzə, a dzə mo wíri koñè. Koñ rəne wiy a ðin wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yìi wir dzəm wo wù kuyin ne wùn à virénrénj ví, áá wiy a sho' e kiliti kìn é dzəə yee rén yimò' ye yi shwinen rən.

22

Wir dzəm, moo wír woó wòñ kér ghay ló a dzə e kiñèn, e klèn a yen ji woñe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kiñ wun rénrenj mo káv kìn kéñe dzəə'n é wòñ si wòñ si, e kùm ghay dzəə keñ, dzə'əm wùn á líi wonj wov ve dzəən ku fó wun viwír wùn, wùn à ghvəme.

23

1. Wir dzəm kér ghay fó a ker lim. Fóo sho' kfəə lim ye wù koñè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kiñèn fó kibun ke lim.

2. Wir dzəm wo wù lim lim rénrenj kér fó a ker vila'ày rénrenj là nya'.

3. Wir dzəm wo wù lim lim kér ghay fó a ker vilaámé vee rén ve ví gheenen wun ve dzə ví tòmm wun wùn à kfəə rəə ji a dzə yí wáa ker viwír ve wir msòñ, wùn à ntom símó' sí, a shíi fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm rə.

4. Wir dzəm kér ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kiñ lim rá vee wun kòñ.

24

Wir dzəm kér ghay fóo meémè fo shuu lim a yìi kifá ke wù koñè, e tatí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishiíy ve bam ví, a meémè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wir dzəm kér ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fóo yìi é wún wun wáa dzə e távin wùn à kfəə rəə, moo fó viyikír, ndzəy, lav wùn à shív si, a vinyo veé shíi ve ví wáa sə wun, e kfən a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yàsí, sé ndzəm, sé vinjke, sé vidzəənè kìn kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaávi və.

2. Yiy wùn wàn kér ghay fó a ker leéy wùn àsə yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tatí vijin kìn é visàkii kér ghay rénrenj fó a dzə à kiñèn é dzə'əm.

26

1. Wir dzəm kér ghay fóo ye'éy njwà'. Yé'éy rəne kér fó a dzə kisán, a kí fèm ghà'é le, e nkè'se á dzəə yiy yé'éy sho yíyin. Nkè' yé'éy ye yiyin rən kér fó a dzə kù fo wir dzəm. Yé'éy fèr wùn à yé lime kér fó a dzə tèéter fo wir dzəm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzə fo wir dzəm renrenj mo vifíi vá ví dzəən.

2. Shíi njwà'wo ye'éyíne kér fó a dzə fóo yìi é wir kiíy wùn à fóo tavír ghvəm yee kùm ghay wùn à vitaávi vé wir msòñ ví. Yí kér fóo kuyír yúnín, a lí vinyo fotèr, a kuyír vinjkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfəə se wir msòñ kìn vitatì ve dzəə biímé Nyù, e kdàn a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèmm nyaán.

3. Atàr wùn aàiyí kér ghay fóo sho' kfəə ye'éy ye dzə á wáa fo e wón vév.

27

1. Wir dzəm kér ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lìi woo wun wòñ, e kfən a yu vijun ve fèr, a ker kilín fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wìr dzəm kër ghay fó dzə e kinèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sán wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzəm kër ghay fó a ker nyaán e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaávi vé ví mo sá' rène suuyin.

29

1. Wìr dzəm kër fó a lìm, a dzə e wun kilin bì'fo dzəən fó cá'cá' fo dzə wù kùyr kitú kfó là kinjivìr.

2. Mo wìr dzəm din ghay sìn wùn à vitaávi vé ví, wiy a sèr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fí' a kìn kíy wùn à ghvəme fo ghay wùn à vitaávi vé wìr á mó'ó wùn à fóo runér rénérén mo liì wo jun, nyaán woó wòn wùn à dzə'əm ye jun e wòn wo wìr dzəm kër ghay shoo ta'à.

3. Bó yò'dzə a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzə shó e sa' fèn ke dzə kitúm, kintatì kìn wír wù bìnér ji kí fó wun vitaávi ji wù wàá yii á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaávi ví ve á sanen é sa'fèn.
